

Принципи прав і свобод дитини у формуванні державної і міжнародної політики

УДК 35.072.3:331.5
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-1.13>

Стичинська Анна Броніславівна
кандидат політичних наук, доцент
кафедри політології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
вул. Володимирська, 60,
Київ, Україна

На сьогоднішній день система захисту прав і свобод дитини залишається надзвичайно актуальною, і залишається у центрі уваги багатьох науковців, юристів і політиків, так як саме дитина є найменш захищеною і вразливою, і вона самотійно не здатна захистити себе. Питання пов'язані з розумінням прав і свобод людини, відповідно і дитини, механізмів їх реалізації та гарантії захисту активно обговорюються світовою спільнотою. Без реального нормативно-правового і практичного забезпечення, а також безпосередньо без захисту прав і свобод не може існувати жодна демократична політична система. Обов'язком кожної держави є гарантування і забезпечення прав і свобод дитини, і остання повинна нести відповідальність за їх порушення. Але, без міжнародного співробітництва дуже важко реалізувати їх всебічний захист і забезпечення. Тому, метою статті є дослідження основних принципів прав і свобод дитини, які повинні виступати основою формування будь-якої державної політики. Методи аналізу і синтезу дали можливість дослідити зв'язки різних елементів у сфері їх визначення і реалізації, а формально-юридичний підхід дозволив не лише проаналізувати міжнародні нормативно-правові акти, а й визначити їх реальну практику застосування на державному та міжнародному рівні. Статистичний та системний метод дали можливість розглянути права і свободи дитини як систему, яка постійно змінюється і потребує невідкладного вдосконалення.

У результаті через аналіз міжнародних документів були визначені основні принципи захисту прав і свобод дитини. Саме ці принципи і повинні формувати напрям розвитку політики у цій сфері як на державному так і на міжнародному рівні. Кожна держава відповідно до міжнародних нормативно-правових актів бере на себе зобов'язання при прийнятті у будь-якого політичного рішення першочергову увагу приділяючи найкращому забезпеченню саме інтересів дитини. І виключно за допомогою міжнародного співробітництва можна досягти необхідного і належного рівня забезпечення і захисту прав і свобод дитини.

Ключові слова: права і свободи дитини, принципи права, міжнародне співробітництво, міжнародне право, державна політика.

Вступ. Інститут захисту прав дитини як сукупність міжнародно-правових норм, що регулюють співпрацю держав по забезпеченню і захисту прав дітей у всіх сферах життя остаточно сформувався після Другої світової війни. У цей період міжнародне співробітництво у сфері прав дитини здійснювалось у трьох напрямках: боротьба з рабством; питання торгівлі дітьми та жінками; міжнародне регулювання праці дітей [12]. Прийняті нормативно-правові акти, такі як: Конвенція про рабство 1926 року, Конвенція про боротьбу з торгівлею жінками та дітьми 1921 року, Конвенція МОП № 3 про охорону материнства, Конвенції МОП про мінімальний вік найму дітей на роботу на морі (№ 8), в промисловості (№ 59) і на непромислові роботи (№ 60) та інші, регулювали питання боротьби з торгівлею дітьми, використанням їх з метою проституції, а також питання охорони материнства, мінімального віку прийняття дітей на різні види робіт. Незважаючи на велику кількість документів, дуже багато питань щодо захисту прав дитини не було враховано. Мінімальний перелік прав дитини і норми по забезпеченню цих прав був викладений у Декларації прав дитини, прийнятої Лігою Націй у 1924 році. Але і вона не зобов'язувала держави, а лише проголошувала обов'язок всіх піклуватися про благополуччя дітей. На превеликий жаль,

у сучасних реаліях ми можемо констатувати те, що навіть обов'язкові норми міжнародного права не завжди виконуються і держави не несуть за це відповідальність. Особливістю того періоду було те, що основою міжнародного співробітництва з прав дитини, як і з прав людини в цілому [2] залишалось виключно внутрішньодержавне право. Таким чином, відсутність єдиних принципів взаємодії і механізмів реалізації норм дозволяє зробити висновок про те, що міжнародного захисту прав дитини як системи міжнародно-правових норм на той період взагалі не існувало.

Мета та завдання. Дослідити основні принципи прав і свобод дитини, які повинні виступати основою формування будь-якої державної політики. Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань: – охарактеризувати етапи становлення системи захисту прав і свобод дитини в рамках системи захисту прав і свобод людини; – проаналізувати та систематизувати основні міжнародні нормативно-правові акти у цій галузі; – визначити поняття «міжнародний захист».

Методи дослідження. Методи аналізу і синтезу дали можливість дослідити зв'язки різних елементів у сфері їх визначення і реалізації, а формально-юридичний підхід дозволив не лише проаналізувати міжнародні нормативно-правові

акти, а й визначити їх реальну практику застосування на державному та міжнародному рівні. Статистичний та системний метод дали можливість розглянути динаміку розвитку сфери міжнародного захисту прав і свобод дитини, а також дослідити права і свободи дитини як систему, яка постійно змінюється і потребує невідкладного вдосконалення.

Результати. Сучасна система міжнародного захисту прав і свобод дитини як окрема повноцінна складова частина міжнародного захисту прав людини сформувалась в рамках Організації Об'єднаних Націй. Її основоположним принципом стало проголошення поваги до прав і свобод людини, а відповідно і дитини, без будь-якої дискримінації. Починаючи з 1945 року можна виділити декілька етапів еволюції міжнародного захисту прав і свобод людини:

– Перший етап тривав з 1945 року до початку 1980 року і його можна охарактеризувати основним накопиченням міжнародних стандартів з прав і свобод людини. Прийнятий у 1945 році Статут ООН у загальному вигляді закріпив принципи поваги прав і свобод людини. Відповідно до нього, однією з основних цілей діяльності Організації стало здійснення міжнародного співробітництва «у заохоченні і розвитку поваги до прав людини та основних свобод для всіх, без різниці раси, статі, мови і релігії» (ст. 1, п. 3). У розвитку принципів поваги прав і свобод людини у 1948 році також була прийнята Загальна декларація прав людини, яка визначила перелік і зміст основних прав і свобод людини. Ці права закріпилися у Міжнародних пактах з прав людини 1966 року, які разом із Загальною декларацією сформували Біль про права людини. Наступна розробка міжнародних стандартів полягала у більш конкретній деталізації положень вищезазначених міжнародних нормативно-правових актів. До кінця 1980 року було розроблено понад 80 міжнародних угод, які охоплювали важливі сфери прав людини, і саме це дозволило науковцям зробити висновок про те, що система основних міжнародних стандартів у сфері прав і свобод людини вже сформована. При цьому всьому, можна констатувати, що повністю цей процес не завершився і сьогодні.

– Другий етап, який почався після 1980 року і характеризується зростанням міжнародних контрольних механізмів і процедур, що мають на меті підвищити ефективність вже накопичених стандартів у сфері прав і свобод людини. Такі механізми і процедури з'являлися і раніше, але загальна тенденція до їх створення стала проявлятися саме у 80-ті роки, що і виражає прагнення до інституціоналізації міждержавних відносин у цій сфері. Міжнародні контрольні механізми складаються з конвенційних та позадоговірних контрольних органів; а міжнародні процедури підрозділяються на різні категорії: дослідження ситуацій, пов'язаних з встановле-

ними порушеннями прав і свобод людини, розгляд звітів держав про виконання своїх зобов'язань відповідно до ратифікованих ними міжнародних угод, а також претензій держав одне до одного та індивідуальних скарг, відносно порушень державою міжнародних стандартів [5].

Таким чином, у 1945 році Статут ООН створив правову основу для формування міжнародного захисту прав і свобод людини. Подальший розвиток цієї сфери йшов за такими напрямками як розробка міжнародно-правових принципів і норм у сфері захисту прав людини, а також розширення міжнародних контрольних органів за їх дотриманням. Ряд вчених підкреслюють, що у сферу міжнародного захисту прав людини входить «розробка міждержавних угод та інших документів з прав людини, а також сприяння до їх здійснення» [7]. Під «міжнародним захистом» розуміють міжнародну співпрацю держав щодо сприяння загальної поваги і дотримання прав людини та основних свобод. Відповідно, міжнародний захист прав людини складається зі створення загальних рекомендацій, розробки міжнародних угод у цій сфері; створення спеціального механізму з перевірки виконання державами своїх міжнародних зобов'язань щодо прав людини. Також під терміном «міжнародний захист прав і свобод людини» визначають сукупність принципів та норм, що створюють одну з галузей сучасного міжнародного права. Під міжнародним захистом прав і свобод людини можна розуміти діяльність держав по боротьбі із грубими та масовими порушеннями прав і свобод людини (геноцидом, апартеїдом, расизмом та інше) [3]. Окремі науковці взагалі виступають проти використання цього терміну, посилаючись на юридичну невизначеність самого поняття «захист» у міжнародному праві. Деякі розглядають міжнародний захист у якості одного з компонентів міжнародного співробітництва у сфері захисту прав людини, а інші зводять його лише до діяльності міжнародних контрольних органів, або включають цей термін у розробку рекомендацій міжнародних стандартів, які підлягають обов'язковому застосуванню державами, та здійсненню контролю за їх дотриманням. Остання точка зору найбільш чітко відображає весь процес розвитку міжнародного захисту прав і свобод людини. Тобто, під міжнародним захистом прав і свобод людини розуміється сама система міжнародних органів і процедур універсального та регіонального характеру, що функціонує в напрямку розробки міжнародних стандартів у сфері прав і свобод людини і здійснення контролю над державами за їх дотриманням. Цей захист і здійснюється саме шляхом розробки детальних рекомендацій з прав і свобод людини, розробки міжнародних стандартів у цій сфері, а також шляхом контролю за дотриманням державами цих міжнародних стандартів.

Щодо міжнародного захисту прав і свобод дитини, то до нього як до складової частини системи захисту прав і свобод людини, застосовуються всі її положення. При цьому, виділення питань, що стосуються прав і свобод дитини, у самостійний предмет в рамках міжнародного захисту прав і свобод людини, викликане перш за все причинами об'єктивного характеру: по-перше, в результаті ряду історичних умов соціальний статус дітей нижчий, чим у дорослих, і міжнародний захист прав і свобод дитини направлений на забезпечення їх можливостей нарівні з дорослими; по-друге, в силу фізичної та розумової незрілості дитини їй необхідне надання особливих прав і свобод та додаткового захисту.

Щодо нормотворчої діяльності по захисту прав і свобод дитини, то вона здійснювалась за такими напрямками:

– закріплення прав і свобод дитини в універсальних деклараціях та конвенціях з прав людини (Загальна декларація прав людини 1948 року, Пакт про громадянські та політичні права 1966 року, Пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 року);

– закріплення прав і свобод дитини в міжнародних угодах, що регламентують права окремих соціальних груп, тісно пов'язаних з дитиною (права жінок, біженців), чи у певній сфері відносин (у сфері сімейного, трудового права, освіти) (Конвенція про статус апатридів 1954 року, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації по відношенню до жінок 1979 року, Конвенція про згоду на вступ у шлюб, шлюбний вік та реєстрацію шлюбу 1962 року, Конвенція МОП, стосовно заборони та невідкладних дій по усуненню найгірших форм дитячої праці 1999 року); 3) розробка декларацій та конвенцій, спеціально регулюючих права дитини (Декларація прав дитини 1959 року, Конвенція про права дитини 1989 року). В рамках Конвенції про права дитини також був створений спеціальний механізм контролю за виконанням положень Конвенції – Комітет з прав дитини, вповноважений розглядати доповіді держав про прийняті ними заходи по здійсненню положень Конвенції. Крім цього, захист прав і свобод дитини може здійснюватися і через інші міжнародні контрольні механізми по правам людини [10].

Окрім цього, захистом прав і свобод дітей в окремих сферах займаються також спеціалізовані установи ООН такі як: Міжнародна організація праці (МОП), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВОЗ), Організація Об'єднаних Націй з питань науки, культури та освіти (ЮНЕСКО). Останній був створений у 1946 році для надання міжнародної допомоги та технічного сприяння державам для захисту прав і свобод дітей.

Виходячи з вищевикладеного, можна визначити міжнародний захист прав і свобод дитини

як систему міжнародних органів і процедур, що здійснюють захист дітей шляхом розробки міжнародних стандартів у сфері прав і свобод дитини та створення спеціальних механізмів контролю за їх дотриманням державами. Таким чином, разом з міжнародним захистом прав і свобод людини, в його рамках розвивалась і система міжнародного захисту прав і свобод дитини, і саме це призвело до обособлення сукупності таких міжнародно-правових норм, які регулюють співпрацю держав у цій сфері. У результаті цього і виник інститут прав дитини, що регулює питання захисту її прав. При цьому звертає на себе увагу наявність різних термінологічних назв галузей: «міжнародний захист прав і свобод людини» (Ю.А. Решетов, Г.І. Тункін), «міжнародне гуманітарне право» (Г.І. Ігнатенко, Ю.М. Колосов, С.В. Черніченко), «міжнародне право прав людини» (І.І. Лукашук, А.Х. Саїдов) та ін.

З цього питання існує дві основні точки зору. Багато вчених погоджуються, що «міжнародне гуманітарне право» складається із двох підгалузей: міжнародне гуманітарне право в період збройних конфліктів та право прав людини. Це зумовлено тим, що предмет регулювання у цих двох галузях один – здійснення, забезпечення та захист прав людини. Так, П.Н. Бірюков визначає міжнародне гуманітарне право як «сукупність міжнародно-правових норм та принципів, які регулюють питання забезпечення та захисту прав і свобод людини як у мирний час так і у період збройних конфліктів, регламентують співробітництво держав у гуманітарній сфері, правове положення всіх категорій індивідів, а також встановлюють відповідальність за порушення прав і свобод людини» [11]. Більшість західних вчених (перш за все представники Міжнародного комітету Червоного Хреста), а також ряд інших юристів (С.В. Ісакович, І.Н. Арцибасов, І.І. Лукашук) вважають, що право прав людини і міжнародне гуманітарне право – це дві різні галузі права, і під міжнародним гуманітарним правом розуміють власне тільки право збройних конфліктів. Крім того, окремі вчені (А.Х. Саїдов) визначає міжнародне гуманітарне право як складову міжнародного права прав людини, і розглядає його як «право прав людини в період війни» [8]. При цьому він підкреслює, що міжнародне гуманітарне право входить в міжнародне право прав людини тією частиною, яка стосується норма, що передбачають контроль за збройним конфліктом, режиму нейтралітету, режиму окупації та ін. Для досягнення цілей роботи варто погодитись з думкою тих вчених, які визначають цю галузь терміном «право прав людини», відрізняючи її від галузі «міжнародного гуманітарного права», і розуміють під нею сукупність принципів і норм, які регулюють співпрацю держав у забезпеченні прав і свобод людини [4].

Інститут міжнародного захисту прав і свобод дитини в своїй основі має ті ж самі правові поло-

ження, що і галузь «право прав людини». Цей інститут включає в себе як основні так і спеціальні політичні принципи, що регулюють правове положення дитини. До основних принципів прав і свобод людини які транслюються і на дітей, відносять принцип їх поваги, принцип недискримінації та рівності, принцип універсальності прав людини, принцип рівноправ'я та рівності народів. Щодо принципу недискримінації, як одного з основних принципів прав і свобод людини, який застосовується до дітей, то він найбільш детально висвітлений у Конвенції про права дитини, де підкреслюється, що держави зобов'язані поважати та забезпечувати всі передбачені Конвенцією права за кожною дитиною «без будь-якої дискримінації, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших уподобань, національного, етнічного чи соціального походження, майнового стану, стану здоров'я та народження дитини, його батьків чи законних опікунів чи будь-яких інших обставин» (ст. 2(1)). Принцип першочергового забезпечення інтересів дитини передбачає, що у всіх випадках, коли дії державних органів чи приватних осіб зачіпають інтереси дітей, першочергова увага повинна приділятися саме дотриманню інтересів дитини. Вперше цей принцип згадується у Декларації прав дитини 1959 року, де йде мова про те, що дитина повинна бути забезпечена спеціальним захистом і їй повинні надаватися можливості та сприятливі умови, які дозволили б їй розвиватися фізично, розумово та ін. Цей принцип був відображений і в Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації по відношенню до жінок 1957 року. Стаття 5(b) Конвенції зобов'язує держави приймати всі необхідні заходи з метою «забезпечити, щоб сімейне виховання включало в себе визнання спільної відповідальності жінок та чоловіків за виховання та розвиток своїх дітей при умові, що у всіх випадках інтереси дітей будуть домінуючими». У статті 16 цієї ж Конвенції передбачається, що у всіх питаннях, стосовно шлюбу та сімейних відносин, «інтереси дітей повинні домінувати». Декларація 1986 року про соціальні та правові принципи, що стосуються захисту та благополуччя дітей, особливо при передачі дітей на виховання та їх усиновлення на національному та міжнародному рівні, також містить цей принцип: «При розгляді всіх питань, стосовно передачі дитини для піклування не його власними батьками, головним повинно бути найкраще забезпечення інтересів дитини» (ст. 5). Крім того, Комітет з прав людини посилається на цей принцип у своїх Загальних коментаріях до статті 24 Пакту про громадянські та політичні права, стосовно права дитини на такі міри захисту, які їй необхідні. Комітетом також підкреслюється, що у випадках розторгнення шлюбу також повинні бути прийняті заходи, з урахуванням важливості забезпе-

чення інтересів дітей, по наданню їм необхідного захисту та гарантуючі, наскільки це можливо, збереження особистих зв'язків з обома з батьків. Але ці документи є лише основою формування цього принципу, оскільки одні з них мають лише рекомендаційний характер (Декларація прав дитини 1959 року), а метою інших був захист саме не прав дитини, а прав інших соціальних груп (жінок). Безпосередньо у якості принципу ця норма знайшла своє закріплення у Конвенції про права дитини, в статті 3(1): «У всіх діях по відношенню до дітей, незалежно від того, приймаються вони державами чи приватними установами які займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється найкращому забезпеченню інтересів дитини». Принцип також відображений і в інших статтях Конвенції. На регіональному рівні цей принцип був закріплений у статті 4(1) Африканської хартії прав та благополуччя дитини 1990 року, де проголошено, що «у всіх діях по відношенню до дітей, здійснених державною владою чи приватними особами, першочергова увага надається найкращому забезпеченню інтересів дитини». Хартія Європейського союзу про основні права 2000 року відобразила цей принцип у статті 24(2), запозичивши його із Конвенції про права дитини.

Ще одним важливим принципом є вільне вираження дитиною своїх власних поглядів і він означає, що кожна дитина має право вільно формулювати свої власні погляди та виражати свою думку з приводу всіх питань, що стосуються її життя. Батьки, влада, громадські організації зобов'язані враховувати ці погляди з урахуванням віку дитини. Цей принцип також знайшов своє відображення у Конвенції про права дитини. Відповідно до статті 12(1) «держави зобов'язані гарантувати дитині, спроможній сформулювати свої власні погляди, право вільно висловлювати свої погляди з усіх питань, що її стосуються, при цьому поглядам дитини приділяється увага відповідно до її віку та зрілості». Це право тісно пов'язане з правом дитини вільно висловлювати свої думки (ст. 13). На регіональному рівні цей принцип так само як і вищезазначений, відображений в Африканській хартії прав і благополуччя дитини 1990 року та в Хартії Європейського союзу про основні права 2000 року. Вищевказані принципи були проголошені на Всесвітній конференції з прав людини 1993 року, на якій було підкреслено, що «у всіх діях по відношенню до дітей першочергову увагу потрібно приділяти недискримінації та найкращому забезпеченню інтересів дитини, при цьому особливу увагу потрібно приділяти поглядам дитини» (пар. 21), і закріплені у Декларації «Світ придатний для життя дітей», прийнятої Генеральною Ассамблеєю на своїй спеціальній сесії у 2002 році.

Принцип дотримання права дитини на виживання та здоровий розвиток встановлює, що держави не тільки повинні гарантувати дитині право на життя, але й діяти на користь підтримки та продовження життя дитини та її повноцінного фізичного і духовного розвитку. Термін «виживання» був запропонований представниками ЮНІСЕФ і ВОЗ під час розробки Конвенції, де він в подальшому і був закріплений, і під ним розуміли дії держав по скороченню смертності серед немовлят, контролю над основними дитячими хворобами та ін. Цей принцип був підтверджений Всесвітньою декларацією по забезпеченню виживання, захисту і розвитку дітей та Планом дій по здійсненню цієї Декларації, прийнятим на Всесвітній зустрічі на вищому рівні з приводу інтересів дітей у 1990 році.

Принцип особливого захисту та охорони дітей. Вперше необхідність у спеціальній охороні дітей була відзначена в Декларації прав дитини 1924 року. Після Другої світової війни цей принцип був зафіксований у Всесвітній декларації прав людини, яка проголосила, що матері і немовлята мають право на особливу допомогу. Свій подальший розвиток цей принцип отримав у Пактах про права людини 1966 року. В Пакті про економічні, соціальні і культурні права вказується на особливі засоби охорони та допомоги, які повинні прийматися по відношенню до всіх дітей та підлітків (ст. 10). Тут підкреслено право дитини на такі засоби захисту, які необхідні у її стані як малолітньої з боку сім'ї, суспільства та держави (ст. 24). Декларація передбачає, що «дитині законом та іншими засобами повинен бути забезпечений спеціальний захист». Вищевказані спеціальні принципи є основою для конкретних правових норм щодо захисту прав і свобод дітей.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що інститут міжнародного захисту прав і свобод дитини являє собою сукупність міжнародно-правових принципів і норм, які визначають права і свободи дітей, встановлюють обов'язки держав по забезпеченню та практичному застосуванню цих прав і свобод, а також діяльність міжнародних механізмів контролю за виконанням державами своїх міжнародних зобов'язань. Співробітництво через прийняття спільних нормативно-правових актів може і повинне здійснювати у той чи інший спосіб вплив на політику у сфері захисту прав і свобод дитини як на державному так і на міжнародному рівні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антонович М. М. Міжнародне публічне право. Київ : КМ Академія, 2003. 219 с.
2. Жаровська І. М. Міжнародне право : навч. посібник. Київ : Атіка, 2010. 282 с.

3. Карташкін В. А. Права людини в міжнародному та внутрішньодержавному праві. Москва, 1995. 365 с.
4. Лукашук І. І. Міжнародне право. Особлива частина : підручник. Москва, 2002. 324 с.
5. Міжнародне право : навч. посібник / Буromенський М. В. та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 267 с.
6. Гнатовський М. М., Короткий Т. Р., Хендель Н. В. Міжнародне гуманітарне право. Довідник для журналістів. Одеса : Фенікс, 2015. 92 с.
7. Мовчан А. П. Права людини та міжнародні відносини. Москва, 1982. 197 с.
8. Пикте Ж. Развитие и принципы международного гуманитарного права. Москва, 1994. 103 с.
9. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: підручник. Київ : Знання, 2007. 467 с.
10. Саїдов А. Х. Міжнародне право прав людини. Москва, 2002. 72 с.
11. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / Зайчук О. В. та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 593 с.
12. Alston P. The legal framework of the convention on Rights of the Child. *Bulletin of Human Rights*. № 91/2.
13. Children's Rights: International Laws. URL: <https://www.loc.gov/law/help/child-rights/internationalaw.php#introduction> (дата звернення: 01.09.2018).

REFERENCES:

1. Antonovych M. M. (2013) Mizhnarodne publichne pravo [International Law]. Kyiv : KM Akademiia.
2. Zharovska I.M. (2010) Mizhnarodne pravo. Navch. Posibnyk [International Law]. Kyiv : Atika.
3. Kartashkin V. A. (1995) Prava liudyny v mizhnarodnomu ta vnutrishnoderzhavnomu pravi [Human right's in international and domestic law]. Moscow.
4. Lukashuk I. I. (2002) Mizhnarodne pravo. Osoblyva chastyna : pidruchnyk [International law. Special part]. Moscow.
5. Buromenskyi M. V. (2005) Mizhnarodne pravo. [International law]. Kyiv.
6. Hnatovskyi M. M., Korotkyi T. R., Khendel N. V. (2015) Mizhnarodne humanitarne pravo [International humanitarian law]. Odesa.
7. Movchan A. P. (1982) Prava liudyny ta mizhnarodni vidnosyny. [Humanright's and international relations]. Moscow.
8. Pykte Zh. (1994) Razvytye i pryntsypi mezhdunarodnoho humanytarnoho prava. [Development and principles of international and humanitarian law]. Moscow.
9. Repetskyi V., Lysyk V. (2007) Mizhnarodne humanitarne pravo. [International humanitarian law]. Kyiv.
10. Saidov A.Kh. (2002) Mizhnarodne pravo prav liudyny. [International human right's law]. Moscow.
11. Zaichuk O. V. (2006) Teoriia derzhavy i prava. Akademichnyi kurs. [Theory of state and law. Academic course]. Kyiv.
12. Alston P. The legal framework of the convention on Rights of the Child. *Bulletin of Human Rights*. № 91/2.
13. Children's Rights: International Laws. URL: <https://www.loc.gov/law/help/child-rights/internationalaw.php#introduction> (дата звернення: 01.09.2018).

Principles of children's rights and freedoms in the formation of state and international policy

Stychynska Anna Bronislavivna

Ph.D., Assistant Professor
Taras Shevchenko National University
of Kyiv
Volodymyrska str., 60,
Kyiv, Ukraine

Today, the system of the children's rights and freedoms protection remains extremely actual, and remains in the focus of many scholars, lawyers and politicians, as the child is most unprotected and vulnerable, and is not able to protect themselves. Questions related to the understanding of human rights and freedoms, as well as children's, mechanisms for their implementation and their guarantees of protection are actively discussed by the world community. No democratic political system can exist without real legal and practical support, as well as without the protection of rights and freedoms. It is the responsibility of each state to guarantee and ensure the children's rights and freedoms, and the last one must be held accountable for their violations. But, without international cooperation, it is very difficult to implement their comprehensive protection and provision. Therefore, the aim of the article is to study the basic principles of the children's rights and freedoms, which should be the basis for the formation of any public policy. Methods of analysis and synthesis made it possible to explore the links between different elements in their definition and implementation, and the formal-legal approach allowed not only to analyze international regulations, but also to determine their actual practice at the national and international levels. The statistical and systematic methods made it possible to consider the children's rights and freedoms as a system that is constantly changing and needs immediate improvement.

As a result, the analysis of international documents identified the basic principles of the children's rights and freedoms protection. These principles should create the direction of international and national policy development in this area. In accordance with international legal acts, each state undertakes in any political decision to give priority to the best provide of the children's interests. And only through international cooperation the necessary and appropriate level of ensuring and protecting the rights and freedoms of the child can be achieved.

Key words: *children's rights and freedoms, principles of law, international cooperation, international law, public policy.*